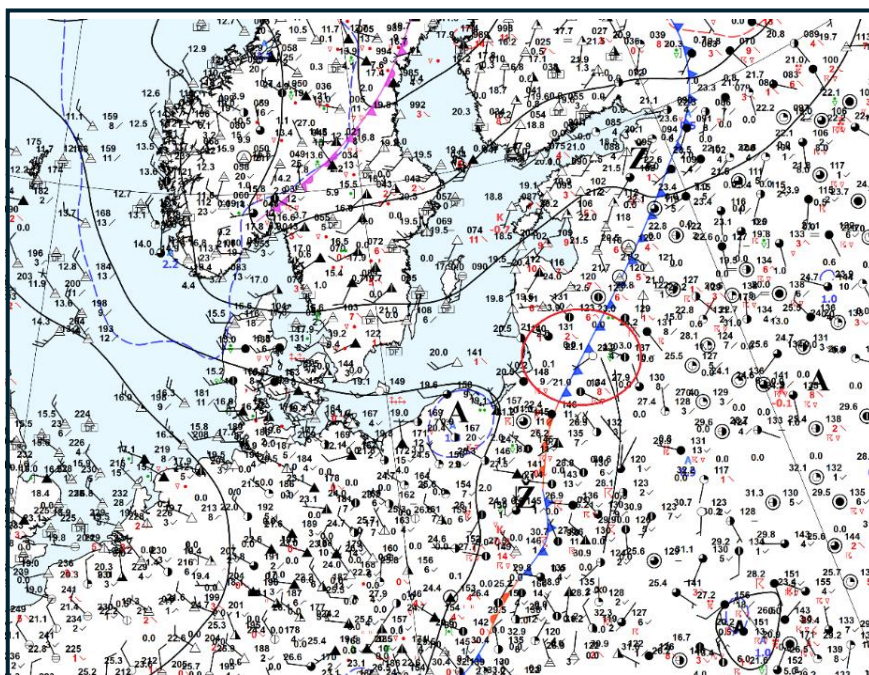

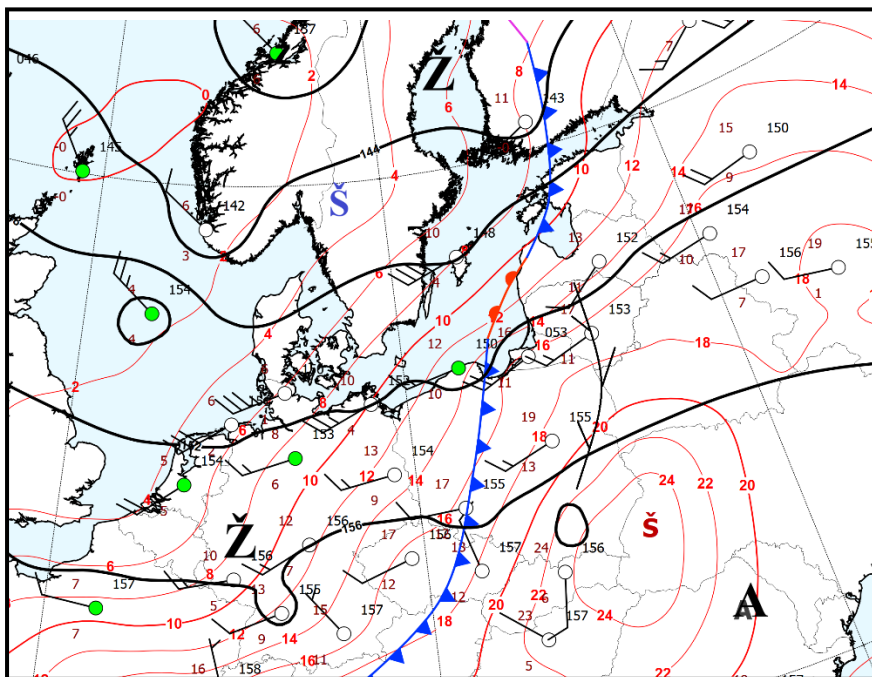
22. Labai smarki audra pietiniuose rajonuose rugpjūčio 6-7 d.

Meteorologinės sąlygos. Po labai šiltos rugpjūčio 6 d. nakties (žemiausia oro temperatūra beveik visur buvo 17–19 °C, o vietomis fiksuota „tropinė naktis“ su 20–21 °C) diena irgi buvo karšta (aukščiausia temperatūra šoktelėjo iki 28–34 °C, vietomis 24–27 °C) ir kai kur nuo rugpjūčio 4 d. fiksuotas SMR – *kaitra*. Rugpjūčio 6-os dieną daugelyje rajonų palijo, griaudėjo perkūnija, kai kur iškrito kruša. Vyravo besikeičiančios krypties vėjas, 5–11 m/s, vietomis gūsiai siekė 15–19 m/s. Rugpjūčio 6-os vakare lietūs dar labiau įsismarkavo, didesnėje šalies dalyje griaudėjo perkūnija, vietomis kilo škvalas. **Rugpjūčio 6-os vakare prasidėję neramūs orai tęsėsi ir rugpjūčio 7-os pirmoje nakties pusėje – vietomis, daugiausia šalies pietinėje pusėje, pasiektas SMR, labai smarkios audros, rodiklis. 7 LŽŪKTS, 3 AMS ir 2 VMS buvo registruoti pavojingi lietūs (didžiausias kiekis išmatuotas Puvočių VMS 34 mm/12 val., Savanorių LŽŪKTS, Druskininkų r. sav., 30,2 mm/6 val.), fiksuotos perkūnijos, dar 2 AMS registruoti smarkūs vėjai (škvalai): Šumske 15,3 m/s, Lazdijuose 19,1 m/s (1 lentelė).** Iki 14,6 m/s vėjas rugpjūčio 6-os pavaikare buvo sustiprėjęs ir Marijampolėje.

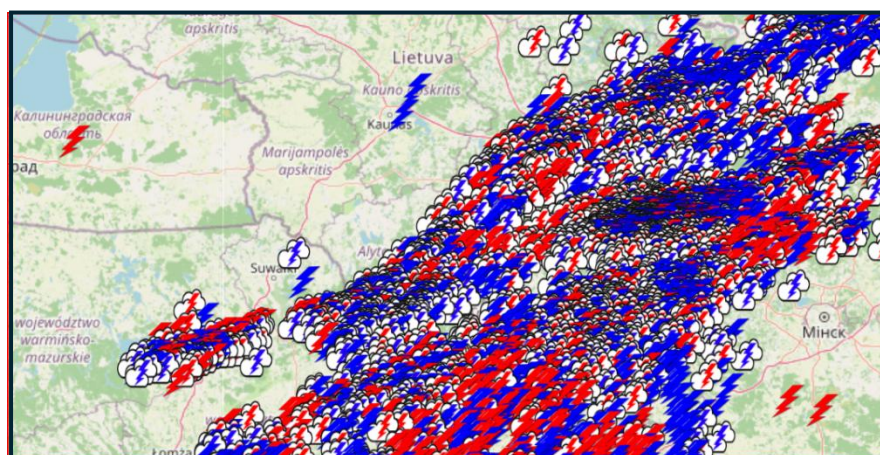
Sinoptinė situacija. Rugpjūčio 6 d. Lietuvoje orus lėmė nuo Lenkijos atslinkęs šaltasis banguotas atmosferos frontas (**1 pav.**). Jis atskyrė labai šiltą ir drėgną atogrąžų oro masę nuo vėsesnio, vidutinių platumų, oro: AT850 hPa geopotenciniame slėnyje virš Lietuvos buvo 14–16 °C, o vakariau, 8–12 °C (**2 pav.**). Šiltajame sektoriuje ties Lietuva nusidriekė konvergencijos linija, kur įkaitęs priežemio oras kilo aukštyn. Tuo metu AT500 hPa lygyje vyko srautų divergencija – šaltas oras prasiskverbė žemyn, sudarydamas geras sąlygas smarkiam lietuvi, škvalams bei perkūnijoms šalies pietrytinėje pusėje formuotis (**3 pav.**).

1 pav. Sinoptinė analizė rugpjūčio 6 d. 21 val. (Lietuva pažymėta raudonu apskritimu)

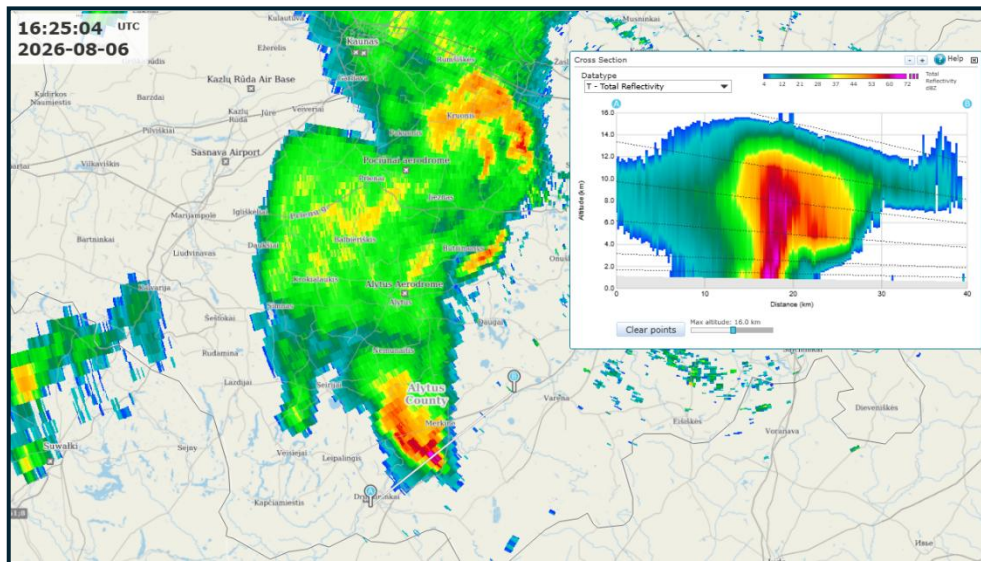

2 pav. Temperatūros laukas AT850 hPa aukštyje rugpjūčio 6 d. 15 val.

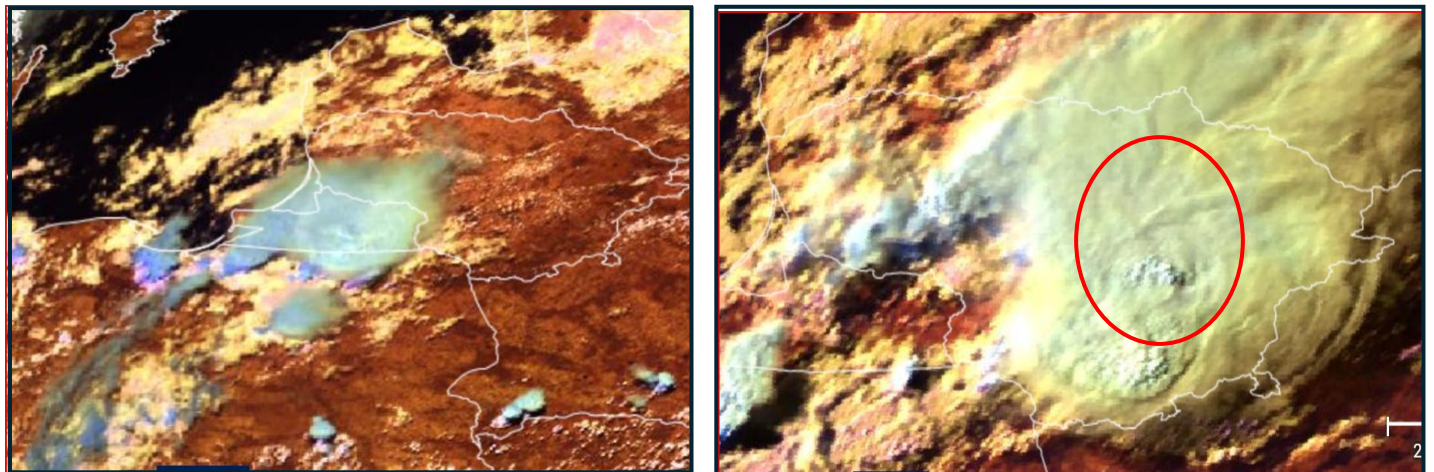

3 pav. Žaibų išlydžiai rugpjūčio 6-os vakare ir 7-os naktį

Radarų informacija patvirtino labai aktyvią konvekciją virš pietinių rajonų, kur atspindys siekė >65 dBz. Padarytas vertikalus pjūvis rodė didžiausio aktyvumo židinius sluoksnyje iki 12 km aukščio (violetinė ir raudona spalva), o debesų viršūnių aukštis pasiekė 16 km, kur oras galėjo atšalti iki -60 °C (**4 pav.**). Taigi temperatūros skirtumas tarp priežeminio bei šių aukštų atmosferos sluoksnių siekė apie 90 °C, todėl sąlygos vystytis galingiems Cb debesims buvo palankios. Atspindžio pjūvio kabelio formos vaizdas bylojo apie škvalo ar galimos krušos susidarymą. Žiniasklaidoje pateikta gyventojų pranešimų apie iškritusią krušą Druskininkų bei Šalčininkų apylinkėse.

4 pav. Radaro atspindys ir vertikalus pjūvis per konvekcijos židinį rugpjūčio 6 d. 19.25 val.

5 pav. MTG debesų fazės RGB produktas rugpjūčio 6 d. 16.30 val. (kairėje) ir 19.30 val. (dešinėje, aktyviausi Cb pažymėti apskritimu)

Meteorologinių palydovų duomenimis rugpjūčio 6-os vidurdienį virš Lenkijos ir kaliningrado srities išsivystę konvekcijos debesys dieną keliavo į rytinę ir pietinę Lietuvos dalį (**5 pav.** kairėje). Procesas ypač suaktyvėjo vakare ir rugpjūčio 7-os pirmoje nakties pusėje: palydovo vaizde ryškūs mezokonvekcinės sistemos debesys su „iššaunančiomis“ viršūnėmis, kurias formavę galingi vertikalūs srautai prasiskverbė pro tropopauzę ir pasiekė 16 km aukštį (**5 pav.** dešinėje). Audringi orai padarė reikšmingą žalą šalies pietrytinei šaliai (ugniagesiai kviesti 40 kartų daugiausiai dėl išverstų medžių, užverstų automobilių, nutrauktų elektros linijų ir užlietų teritorijų), o ypač didelius nuostolius patyrė Dzūkijos regionas.

1 lentelė. Matavimo stočių duomenys rugpjūčio 6 d.

Matavimo stotis	Kritulių kiekis, mm	Perkūnija, faktas	Didžiausias vėjo greitis, m/s
Druskininkų AMS	19,3	Taip	
Lazdijų AMS	18,2	Taip	19,1
Šumsko AMS		Taip	15,3
Jurbarko AMS		Taip	
Puvočių VMS	34,0		
Tauragnų VMS	16,0		
Antanaičių LŽŪKTS	15,6	Taip	
Krijobalių LŽŪKT	18,4	Taip	
Meškininkų LŽŪKTS	20,6	Taip	
Padvarės LŽŪKTS	21,0	Taip	
Rudžių LŽŪKTS	19,2	Taip	
Savanorių LŽŪKTS	30,2	Taip	
Slikių LŽŪKTS	18,6	Taip	

AMS – automatinė meteorologijos stotis, VMS – vandens matavimo stotis, LŽŪKTS – Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos stotis.